

POSTANOWIENIE

ODPIS

Dnia 23 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wołominie, I Wydział Cywilny, w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Jakubowska (spraw.)

Sędziowie: SSR Joanna Zaborowska

SSR Paweł Gutkowski

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2016 r. w Wołominie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela

Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie

z udziałem dłużników

i

o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu

na skutek skargi

i

na postanowienie

Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w Wołominie z dnia 23 października 2014 r.

w sprawie o sygn. akt I Co 4919/14

postanawia

1. zmienić postanowienie Referendarza Sądowego w Sądzie Rejonowym w Wołominie z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt I Co 4919/14, w ten sposób, iż oddalić wniosek wierzyciela Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie o nadanie klauzuli wykonalności,
2. zasądzić od wierzyciela Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w Warszawie na rzecz dłużników i solidarnie kwotę 127 zł (sto dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania skargowego, w tym kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. zwrócić dłużnikom i solidarnie ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wołominie kwotę 50 zł (pięćdziesiąt złotych) jako opłatę nienależnie pobraną.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem świadczy
Z upoważnienia
Kierownika Sekretariatu

Dziwotki

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 23 października 2014 r. Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Wołominie nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr WIN/00/020082/12, wystawionemu w dniu 16 sierpnia 2013 r. przez wierzyciela Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w ... przeciwko dłużnikom solidarnym

z zastrzeżeniem, że wysokość egzekwowanego roszczenia nie może przekroczyć kwoty 1 157 520,00 zł. W uzasadnieniu postanowienia Referendarz wskazał, iż przedłożony bankowy tytuł egzekucyjny, jak i oświadczenie dłużników o poddaniu się egzekucji spełniają przesłanki określone w przepisach art. 96 ust. 2 i art. 97 ustawy Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 128) (dalej: Prawo bankowe) (k. 100-112)

Na powyższe postanowienie w dniu 22 września 2015 r. (data stempla pocztowego) skargę wnieśli dłużnicy i , reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika. W skardze tej wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w całości oraz o wstrzymanie zaskarżonego postanowienia. Nadto wnieśli o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestników postępowania zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu skarżący podnieśli, że złożone przez nich w dniu 24 maja 2005 r. oświadczenie o podaniu się egzekucji miało miejsce po zmianie brzmienia art. 97 ust. 1 i 2 ustawy - Prawo bankowe w związku z czym powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank mógł wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Tymczasem w oświadczeniu zawarto jedynie kwotę, do której dłużnicy poddali się egzekucji. Powyższe oznacza zaś, że oświadczenie to nie spełniało wymogów formalnych określonych w przepisach prawa. Ponadto skarżący powołali się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygn. akt P 45/12) w myśl, którego art. 97 ust. 1 ustawy - Prawo bankowe jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483) (dalej: Konstytucja RP). Zakwestionowali tym samym sam tytuł egzekucyjny (k. 122-128).

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie, choć nie wszystkie podniesione w niej zarzuty są zasadne.

Na wstępie należy wskazać, iż stosownie do art. 378 § 2 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. art. 767^{3a} k.p.c. Sąd rozpoznał skargę na orzeczenie referendarza sądowego także

na rzecz dłużników, którzy nie wnieśli skargi. Są to dłużnicy solidarni, zachodzi między nimi współuczestnictwo. Zatem istnieją podstawy do rozpoznania sprawy także na ich rzecz.

W ocenie Sądu trafne jest stanowisko skarżących, iż dołączony do wniosku bankowy tytuł egzekucyjny, wystawiony w dniu 24 maja 2005 r., nie spełnia wynikających z przepisów Prawa bankowego przesłanek ważności i skuteczności.

Stosownie do regulacji art. 96 ust. 2 ustawy - Prawo bankowe, obowiązującej w chwili złożenia przez dłużników oświadczenia o poddaniu się egzekucji, w bankowym tytule egzekucyjnym należy określić bank, który go wystawił i na rzecz, którego egzekucja ma być prowadzona, dłużnika zobowiązanego do zapłaty, wysokość zobowiązań dłużnika wraz z odsetkami i terminami ich płatności, datę wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, jak również oznaczenie czynności bankowej, z której wynikają dochodzone roszczenia, oraz wzmiankę o wymagalności dochodzonego roszczenia. Bankowy tytuł egzekucyjny należy opatrzyć pieczęcią banku wystawiającego tytuł oraz podpisami osób uprawnionych do działania w imieniu banku.

Natomiast zgodnie z art. 97 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 maja 2004 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 66) bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.) po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia (ust. 1). Oświadczenie, o którym mowa powyżej, powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny, oraz termin, do którego bank może wystąpić o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności (ust. 2).

Umowę będącą źródłem zobowiązania zawarli w dniu 24 maja 2005 r.

..., ..., (k. 3-4).

Razem z umową ww. dłużnicy złożyli 24 maja 2005 r. pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Oświadczyli w nim, iż w zakresie zaspokojenia wszelkich roszczeń pieniężnych banku, wynikających z umowy kredytu hipotecznego, poddają się egzekucji do kwoty 1 157 520 zł na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego (k. 6).

W dniu 16 sierpnia 2013 r. wierzyciel wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr WIN/00/020082/12 przeciwko dłużnikom ...,

..., ..., na kwotę łączną

910.545,65 zł. Na kwotę tą składały się: kwota należności głównej w wysokości 687.352,63 zł z tytułu niespłaconego kapitału; kwota w wysokości 23.167,90 zł z tytułu odsetek umownych naliczonych od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 8 maja 2012 r.; odsetki za opóźnienie naliczane od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 199.905,12 zł od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 16 sierpnia 2013 r. oraz opłaty i inne prowizje w kwocie 120 zł (b.t.e. w obwoławie akt sprawy I Co 303/16).

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 9 lutego 2005 r. (sygn. III CZP 80/04) stwierdził, iż w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu oświadczenie, o którym mowa w art. 97 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.), podlega badaniu według stanu prawnego obowiązującego w dacie jego złożenia. Sąd meriti podziela ten pogląd i przyjmuje za własny.

W dacie złożenia przez dłużników przedmiotowego oświadczenia, tj. w dniu 24 maja 2005 r., art. 97 ust. 2 - Prawa bankowego obowiązywał w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 1 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 91, poz. 870), która weszła w życie 1 maja 2004 r. Wcześniej brzmienie tego przepisu, wynikające z ustawy z dnia 9 kwietnia 1999 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 399), wskazywało, że oświadczenie o poddaniu się egzekucji powinno określać kwotę, do której dłużnik poddaje się egzekucji, wraz z ostatecznym terminem, do którego bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Od dnia 1 maja 2004 r. przepis art. 97 ust 2 - Prawa bankowego stanowił, iż oświadczenie o poddaniu się egzekucji powinno określać kwotę zadłużenia, do której bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny.

Mając powyższe na względzie Sąd podziela stanowisko skarżących, iż treść oświadczenia dłużników z dnia 24 maja 2005 r. została sformułowana zgodnie z wymogami poprzedniego stanu prawnego, a nie stanu prawnego obowiązującego w chwili złożenia oświadczenia. Przedmiotowe oświadczenie określało bowiem kwotę, do której dłużnicy poddają się egzekucji, a nie kwotę zadłużenia, do której bank mógł wystawić bankowy tytuł egzekucyjny. Taki stan rzeczy oznaczał zaś, że oświadczenie dłużników z dnia 24 maja 2005 r. nie spełniało wymogów formalnych określonych w przepisach prawa.

Tym samym brak było podstaw do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego i nadania mu klauzuli wykonalności, co powoduje, iż skarga dłużników i jest zasadna. Prowadzi to do zmiany zaskarżonego postanowienia referendarza sądowego poprzez oddalenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na mocy art. 767^{3a} k.p.c. w zw. z art. 786² k.p.c.

Na marginesie odnosząc się do zarzutów związanych z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r. należy wskazać, iż podstawą wydania zaskarżonego postanowienia były art. 96 i 97 ustawy – Prawo bankowe. Wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt P 45/12 (opublikowanym w Dz.U.23.04.2015 r. pod poz. 559) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 prawa bankowego są niezgodne z art. 32 ust. 1 konstytucji. Jednocześnie Trybunał wskazał, iż powyższe przepisy tracą moc obowiązującą z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Powstaje zatem pytanie, czy mimo odroczenia terminu utraty mocy obowiązującej przez wskazane wyżej przepisy, mogą być one uznane za niekonstytucyjne od dnia ich uchwalenia, a tym samym mogą nie być stosowane już od momentu wydania wyroku przez Trybunał Konstytucyjny. Wbrew twierdzeniom skarżącego nie można uznać za utrwalone w orzecznictwie sądowym stanowisko o niestosowaniu aktu normatywnego, co do którego Trybunał Konstytucyjny stwierdził jego niekonstytucyjność, niezależnie od odroczenia wejścia w życie wyroku Trybunału Konstytucyjnego. W tym przedmiocie w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie ma jednolitości poglądów.

Sąd Rejonowy orzekający w niniejszej sprawie przychylił się jednak do tego poglądu, wedle którego odroczenie terminu utraty mocy obowiązującej przepisu ma ten skutek, że pomimo, iż obalone zostało w stosunku do niego domniemanie konstytucyjności, przepis ten jest stosowany przez wymiar sprawiedliwości, zachowuje bowiem moc obowiązującą, a zatem musi być przestrzegany i stosowany przez wszystkich adresatów (por. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 lipca 2003 r., sygn. SK 25/01, OTK-A 2003, nr 6, poz. 60, z dnia 24 października 2004 r., sygn. SK 1/04, OTK -A 2004, nr 9, poz. 96, z dnia 31 marca 2005 r., sygn. SK 26/02, OTK-A 2005, nr 3, poz. 29 i z dnia 27 kwietnia 2005 r., sygn. P 1/05, OTK-A 2005, nr 4, poz. 42; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r. sygn. II CK 36/02 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2011 r., sygn. III CZP 48/11, OSNC 2012, nr 5, poz. 57, z dnia 21 stycznia 2011 r., sygn. III CZP 120/10, OSNC 2011, nr 9, poz. 55 i z dnia 21 stycznia 2011 r., sygn. III CZP 116/10, OSNC 2011, nr 9, poz. 54). Tożsamy pogląd podtrzymany został w najnowszym orzecznictwie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego (por. uchwałę z dnia 16.10.2014 r., sygn. III CZP 67/14) oraz - co w okolicznościach niniejszej sprawy chyba najistotniejsze - pogląd ten został przywołany w uzasadnieniu samego wyroku z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt P 45/12. Trybunał Konstytucyjny wprost wskazuje bowiem, iż orzeczone odroczenie ma ten skutek, że w okresie odroczenia przepisy te (o ile wcześniej nie zostaną uchylone bądź zmienione przez

ustawodawcę), mimo obalenia w stosunku do nich domniemania konstytucyjności, powinny być stosowane przez ich adresatów, w tym przez sądy.

Tym samym należy uznać, iż w obecnym stanie prawnym przepisy art. 96 i 97 Prawa bankowego są przepisami powszechnie obowiązującymi, których zastosowanie w niniejszym postępowaniu nie może zostać wykluczone z uwagi na ich niekonstytucyjność. Mimo, iż Trybunał Konstytucyjny orzekł o ich niezgodności z konstytucją, ale odroczył utratę mocy obowiązującej tych przepisów i wobec tego w chwili obecnej niemożliwym jest przyjęcie, że są one niezgodne z konstytucją. W tym stanie rzeczy Referendarz Sądowy słusznie w oparciu o wskazane przepisy nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnym.

W oparciu o przytoczone przepisy i przedstawione rozważania Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji postanowienia.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania o nadanie klauzuli wykonalności uzasadniają przepisy art. 98 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 12 ust. 1 pkt 13 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. z dnia 25 lutego 2013 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 461)). Na koszty te składa się 60 zł kosztów zastępstwa procesowego, 50 zł tytułem zwrotu opłaty za skargę na postanowienie referendarza oraz 17 zł tytułem zwrotu opłaty od pełnomocnictwa procesowego.

O zwrocie kwoty 50 zł w punkcie 4. postanowienia Sąd orzekł na podstawie art. 80 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 tekst jedn. ze zm.) oraz art. 25 ust. 2 tej ustawy. Skarżący uiścili opłatę sądową od skargi w wysokości 100 zł, zaś należna opłata to opłata w wysokości 50 zł, wobec czego kwotę 50 zł należało zwrócić jako nienależnie pobraną.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność z oryginałem świadczy

Z upoważnienia
Kierownika Sekretariatu

